

ROGALAND TEATER

BARNETEATRET

STATENS TEATERHØGSKOLE
Postboks 1509 Viken
0117 OSLO 1
Tlf. 02-83 00 10

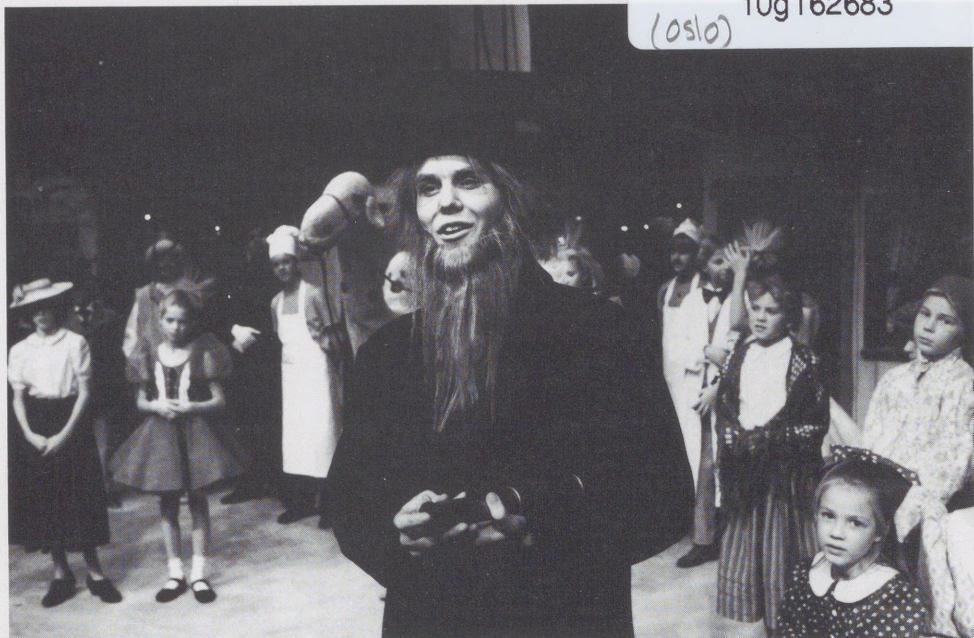
Folk og røvere i KARDEMOMME BY

AV THORBJØRN EGNER

10g162683

(oslo)

Barneteaterlederen

Etter 17 år som leder av Barneteatret kunne noen enhver gå lei. Men ikke Elsa Nordvang. Alltid lik entusiastisk. Like smilende og blid. Og bestemt. For Elsa er en dame som vet hva hun vil og hvordan hun vil ha det.

I år ville hun ha "Folk og røvere i Kardemomme by" på plakaten igjen. For fjerde gang i Barneteatrets historie. Hvorfor?

- De fleste av oss - både barn og voksne - har et forhold til Thorbjørn Egners bøker. De er blant barnas kjæreste lesestoff - og de fleste av bøkene hans egner seg godt på scenen.

Dessuten føler vi i Barneteatret oss forpliktet til å spille også noen av klassikerne. Det er 12 år siden sist vi satte opp "Folk og røvere i Kardemomme by" - og siden dengang er en helt ny generasjon barn og unge vokst opp i distriktet vårt.

Det ville kanskje vært en større utfordring for våre medlemmer å gi seg i kast med et ukjent stykke, men når stoffet er så kjent som her, så skaper det en trygghet for de unge skuespillerne.

Elsa Nordvang trekker også frem at Egners snille og vennlige verden blir en god motvekt til all den volden dagens barn daglig konfronteres med i aviser, på TV og på video.

- Barneteatret har i dag vel 300 medlemmer. Bare 35 av dem er med i kveldens forestilling. Hva tilbyr dere de øvrige medlemmene?

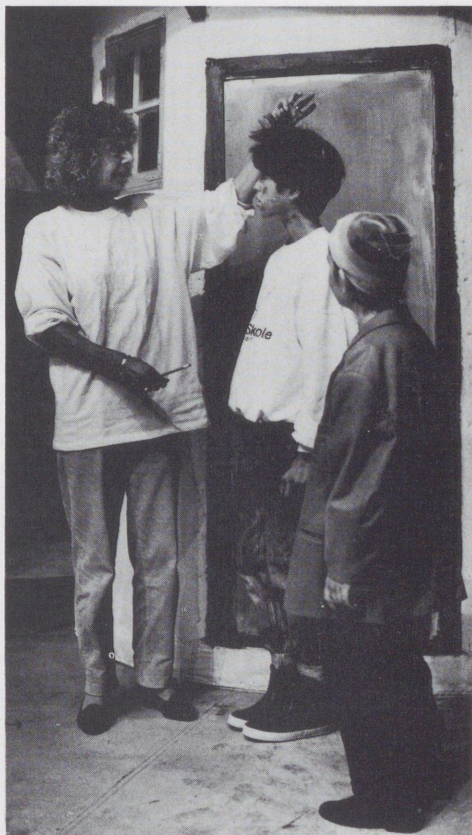
- Barneteatret har klubbmøter hver uke hvor medlemmene både øver og opptre for hverandre. Dessuten spiller vi stadig vekk utdrag fra stykkene våre på arrangement i distriktet vårt. Her er

det medlemmer som ikke spiller i stykkene som er med.

Hos oss kan alle barn mellom 7 og 17 år bli medlemmer. Og vi har ingen opptaksprøve - barna opptre når de selv føler seg modne for det.

- Hvilken drøm bærer barneteaterlederen på?

- Drømmen er at vi i Barneteatret selv kan lage en hel forestilling - alt fra manus og musikk til sang og dans. Foreløpig har vi ikke kapasitet - eller økonomi - til å sette i gang et slikt prosjekt. Men det er jo lov til å drømme...

Scenografen

- Bare skjønt! Finn Erik Bendixen er ikke i tvil når han skal beskrive samarbeidet med de rundt 40 barneteaterbarna som er involvert i "Folk og røvere i Kardemomme by". Da han laget kostymer og scenografi til fjorårets forestilling "Askepott og Lillemus-Mei", var det første gang han arbeidet med og for barn. - Det var en utrolig positiv opplevelse, sier han. - Barna møtte meg med en glede og en åpenhet som inspirerte meg i mitt arbeid - det er det ikke alltid voksne skuespillere gjør.

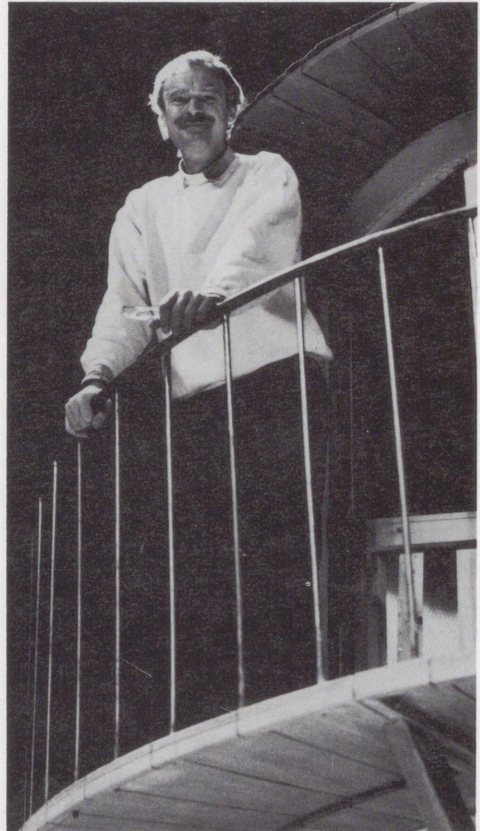
Finn Erik tegner kostymer og bestemmer hvordan det skal se ut på scenen under forestillingen. Han tegner hus og trær, trikk og tårn - slik at Kardemomme by blir den byen vi kjenner fra Thorbjørn Egners bøker.

- Man merker at Barneteatret er en viktig ting i ungenes liv, derfor tar jeg dem også meget alvorlig, sier han. - Når de kommenterer kostymer og scenografi viser de at de er virkelig interessert. Har vi problemer, kan vi være sikre på at barna også prøver å finne løsninger.

Derfor er det viktig at barna får samme betingelser som de voksne når det gjelder oppsetningens kvalitet. Det går ikke å avspise dem med halvgode løsninger og kostymer. Den gleden barna viser når de får på seg sitt ferdige kostyme første gang, er ubeskrivelig. Alle vet at jentene elsker flotte ballkjoler - men guttenes beundring for seg selv når de ser seg i speilet første gang, er minst like stor. Det er som om de ser en helt annen person - de blir den rollefiguren de skal fremstille.

Finn Erik Bendixen har sin bakgrunn fra dansk teater, og han hadde aldri arbeidet

med en oppsetning der barn besatte alle rollene før han kom til Rogaland Teater for et års tid siden. Som far med egne barn, er han også opptatt av den positive innvirkningen Barneteatret har på sine medlemmer. - De viser en rørende omsorg for hverandre. De store hjelper de små, og de opparbeider en selvdisciplin som de også har nytte av utenfor Teatret. Derfor må vi fortsette med å ta barna våre på alvor, slår Finn Erik Bendixen fast.

Koreografen

Da Arne Knutsen første gang satte sine ben på Rogaland Teaters scene, var det ikke med vaklende skritt, men i spretne sprang i forestillingen "Spillemann på taket" i 1969. Men som for mange andre dansere, tok skuespilleriet etterhvert overhånd, og Arne har nå vært fast ansatt ved Teatret vårt i 20 år.

For ungene i Barneteatret har Arne Knutsen bakgrunn som danser vært en stor fordel. Siden midten av 70-tallet har han koreografert en rekke forestillinger, både som assistent for Elsa Nordvang og som selvstendig koreograf.

- Når skuespillere og dansere snakker om yrket sitt, er det ofte kravet til selvdisiplin som fremheves. Disiplin er kanskje ikke det man først og fremst forbinde med barn. Hvordan er det å koreografere en forestilling hvor unger besetter alle rollene?

- Det er i hvertfall ikke vanskeligere enn å holde orden på voksne skuespillere og dansere, smiler Arne Knutsen. - Barna er usedvanlig reseptive, samtidig som de har en spontanitet som voksne ikke har. Det gjør det veldig inspirerende å arbeide med dem.

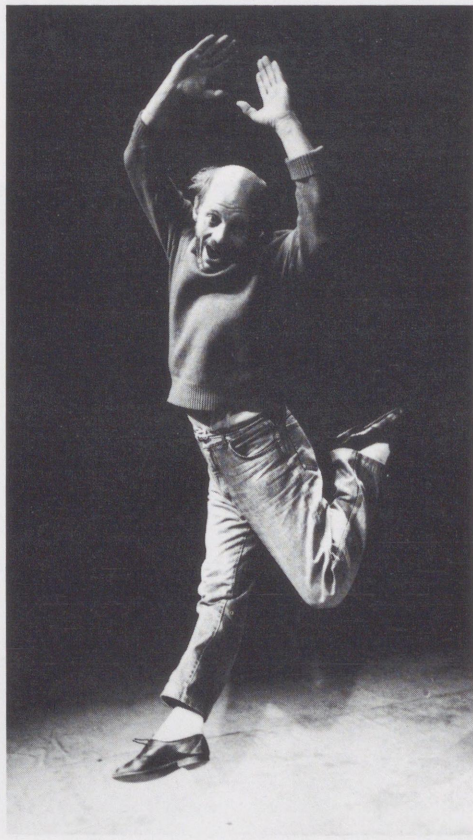
Men ikke dermed sagt at barna aksepterer alle beskjeder uten videre. Jeg må virkelig argumentere med dem hvorfor jeg vil at ting skal gjøre akkurat slik. Ungene stiller spørsmål og kommer med forslag til endringer - og det har jeg hatt bruk for mange ganger.

- Nesten ingen av barna som er med i Barneteatret har bakgrunn fra danse-skoler. Gjør det din jobb vanskeligere?

- Barn beveger seg mye mer avslappet og naturlig enn mange voksne gjør - og

dette naturlige talentet prøver jeg å utnytte maksimalt. Dessuten har barn en spontanitet som gjør at selv lange prøveperioder blir mer som en lek enn som beinhardt arbeid.

Men, påpeker Arne Knutsen, - det er veldig viktig at barna selv føler at de er med på å utforme rollen sin. Det forlanger jeg selv som profesjonell skuespiller og danser - og et slikt slingringsmonn skal det også være for våre unge skuespillere. Er det ikke det, er det fare for at hele spilleleden forsvinner. Og uten spillelede blir det lite eller intet igjen av Barneteatret!

Musikalsk leder

Til de voksne:

Jeg heter Ove Hetland og er musikalsk leder i "Folk og røvere i Kardemomme by". Vi er fem personer i orkesteret og alle er såkalt profesjonelle musikere. Jeg er dessuten musikk lærer og jobber med både ungdom og voksne, i ungdomskolen, musikk skolen og på musikkonservatoriet. Jeg har musikk på maten så og si. Men jeg trives med det.

"Folk og røvere" er det andre Egnerstykket jeg er med på å sette opp for Barneteatret. For to år siden var det "Klatremus og de andre dyrene i Hakkebakkeskogen". Hvis dette fortsetter kan jeg vel snart smykke meg med tittelen "Egner-spesialist av første grad".

Det å jobbe med barneteater er ganske spesielt. Jeg blir stadig imponert over hva ungene klarer å få til. I et stykke som varer ca. halvannen time er det, foruten teksten, nokså mange detaljer som skal på plass. Det hender ofte at ungene må korrigere oss voksne. Da er de litt krye, men det må de også få lov til å være av og til.

Prøvetiden er ganske tøff. Ungene kommer jo til teateret etter arbeidstid, dvs. skoletid. Men det forteller vel kanskje endel at mange kommer en time eller mer for tidlig.

Jeg er iallefall overbevist om at de har godt av dette og det har jeg også.

Te ongane:

Hvis dokker kikke ner i musikargravå så ser dokker oss. Me e selve Kardemommeorkesteret å me spele på forskjellige instrumenter: Fagott, klarinett, gitar, slagverk, å eg spele piano.

Nå e det sånn at eg dirigere orkesteret, så hvis dokker ser at eg nikke mye med håve mitt, så e det dirigering. Då bestemme eg ka ti me ska begynna å ka ti me ska slutta å kor forte sangane ska ver.

Hvis dokker har lyst te å laga Kardemommeorkester sjøl når dokker komme hjem fra teateret, må dokker ikkje riva ner huset, for då bler foreldrene sure.

Hilsen Ove

FOLK OG RØVERE I

AV THORBJØRN

Instruktør ..... Elsa Nordvang
Regiass./sufflør ..... Bjørn Ravn Carlsen
Scenograf ..... Finn Erik Bendixen
Koreograf ..... Arne Knutsen
Musikalsk leder ..... Ove Hetland

Orkester:

Ove Hetland ..... piano
Johs Ringås ..... fagott
Frode Ytre-Arne ..... gitar
Ingeborg Løseth ..... slagverk
Vidar Johansen ..... klarinett

Frisør ..... Inger Hermansen
Inspisient ..... Arild Steindal
Lys ..... Torill K. Lund
Masker ..... Claire De Wangen
Ann Michell Jørpeland
Rekvisitør ..... Kristin Harbo
Wenche Solgård
Scenemester ..... Harald Røed

Premiere på Hovedscenen 27. september 1990.

Forestillingen varer ca. 1 time og 45 minutter. En pause.

Program: Else-Beth Roalsø (red.) og Elsa Nordvang

Foto: Kjetil Alsvik

Forside, plakat og tegninger: Thorbjørn Egner

KARDEMOMME BY

ARN EGNER

Politimester Bastian	Anders Dahle
Gamle Tobias	Carl Anders Aabø
Tante Sofie	Claire De Wangen
Vesle Kamomilla	Mari Christelle Øglend
Tommy	Rolf H. Ambjørnsen
Pølsemakeren	Knut Johan Ims
Barberer Sørensen	Thomas Helgø
Silius	Onar Vikingstad
Trikkefører Syvertsen	Arnt Egil Andreassen
Kasper	Magne Hansen
Jesper	Roar Holter
Jonatan	André Hageseter
Løven	Rakel Rugås
Kjøpmann Berg	Espen W. Refseth
Bakeren	Njål Helge Mjøs
Remo	Espen Danielsen
Dyrehandleren	Anja Bjerga
Fru Bastian	Lone Ungar
Den talende Kamel	Henriette Nasset Hilde Salte
Eselet Pontius	Stian Czybulla Even Larsson Tjørhom
Papegøyen	Ann Michell Jørpeland
Kardemommeballetten og dyr i dyrebutikken	Tone Salomonsen Agnethe Bjerga Annette Dahle Elisabeth Warland Veronika Kristiansen Susanne Rygh Ingrid Hansen Eileen Hauge
Innbyggere	Trine R. Andersen Camilla Halleaker Pål Gribbestad Pia Tjelta

Kamomilla spiller

Hør hvor fint jeg spiller
små og store triller -
en og to og tre og
en og to og tre.
Telle jevnt og riktig,
det er veldig viktig -
en og to og tre og
en og to og tre.

Denne lille biten
er en bitteliten -
en og to og tre og
en og to og tre -
liten vals som heter
«Fire små trompeter»-
en og to og tre og
en og to og tre.

Hvis jeg bare prøver,
øver meg og øver -
en og to og tre og
en og to og tre -
skal jeg lære mange
stykker små og lange.
Bare vent til jeg blir stor
så skal du se.
En og to og tre.

Sofies sinte vise

Å fy a mei - å fy a mei! Her er det mye rot
og støv og lort og fanteri og all slags gammelt skrot.
Men Jesper skal få henge i og rydde alt han kan.
Og etterpå så skal han ut og hjelpe Jonatan!

Jesper: Nei! Sofie: Jo!

Og Kasper han skal hogge ved og fyre likedan -
for vi skal komme til å bruke ganske mye vann.
Og Jonatan skal vaske opp, den saken den er grei.
Og etterpå skal alle sammen ut og vaske seg.

Røverne: Nei! Sofie: Jo!

Og ørene til Jonatan var fylt med rusk og rask,
og Jespers nakke likedan skal ha en grundig vask.
Og hvis han ikke vasker seg skal det bli annen dans!
Med skrubbe og børste kommer jeg og skrubber nakken hans.

Jesper: Nei! Sofie: Jo!

Og røverne skal lære seg å henge ordentlig i.
Og ingen slipper unna før om kvelden klokken ni!
Og ikke vil jeg vite av at noen svarer meg.
Og alle gjør som jeg har sagt, for det bestemmer jeg!

Røverne: Nei! Sofie: Jo!

Hestedans

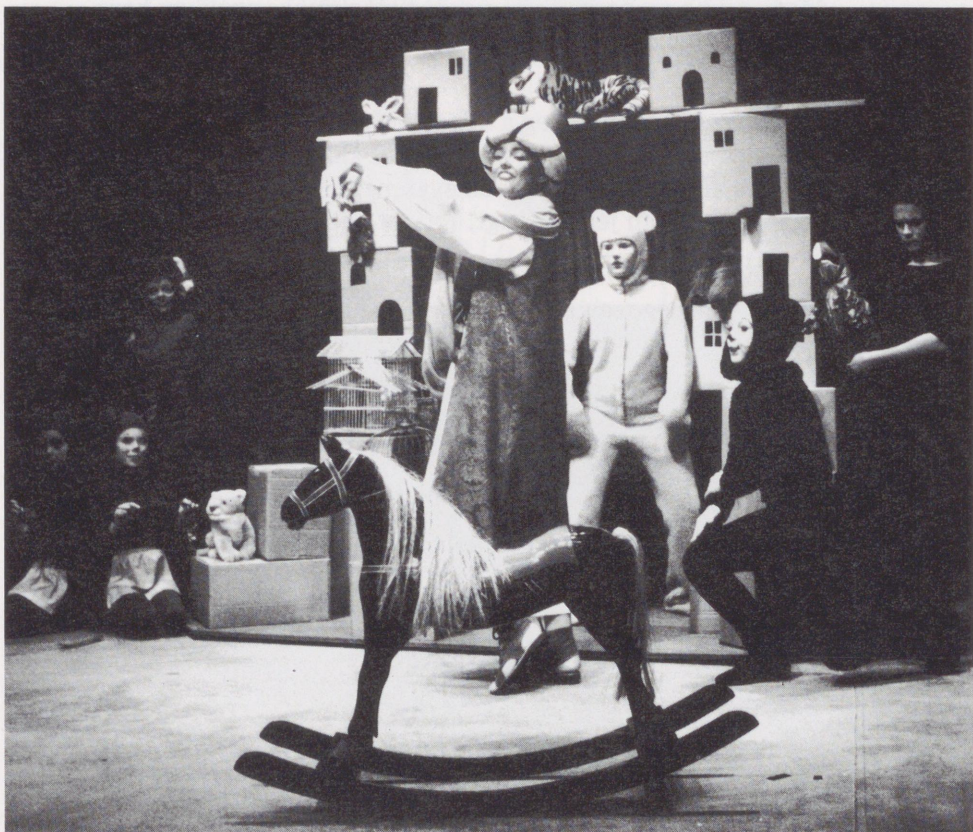
Danse lett på tå med bena ned og halen opp -
hei og hopp Hippokrates.

Brystet ut og maven inn og riktig spenstig kropp -
hei og hopp Hippokrates.

Smile riktig vakkert - og legge hodet litt på snei.

Se på mine ben og gjør presis omtrent som jeg.

Etterpå skal du få sukkertøy og timotei -
hei og hopp Hippokrates.

Papegøyen fra Amerika

Jeg er en papegøye fra Amerika.
Der ble jeg født for veldig lenge siden.
Jeg snakket ikke da, men papegøye-mamma sa:
Han lærer nok å snakke litt med tiden.
Og det kan jeg - å falleri å fallera,
hvis noen spør meg hvor jeg kommer fra,
jeg svarer falleri å fallera -
jeg er en papegøye fra Amerika.

I skogen bodde jeg til jeg var åtte år.
Da ble jeg fanget av en fugle-fanger.
Han lærte meg å snakke slik at alle folk forstår,
og lærte meg en masse fine sanger.
Og det kan jeg - å falleri å fallera.
Hvis noen spør hvem jeg har lært dem a',
jeg svarer: Falleri å fallera -
av fuglefangermannen i Amerika.

En dag kom det en skippermann og kjøpte meg,
og jeg fikk plass i skipperns store lomme.
Vi seilte over havet, men til slutt så rømte jeg,
og siden kom jeg hit til Kardemomme.
Og her er jeg - å falleri å fallera,
og her i byen liker jeg meg bra.
Og alle vet - å falleri å fallera -
at jeg er papegøyen fra Amerika.

Røvervise

Vi lister oss så stilt på tå
når vi drar ut og røver.
Vi røver bare det vi må,
og det som vi behøver.
Nå ligger mørket over land,
i byen sover alle mann.
Da drar vi avgårde med sekker og spann,
både Kasper og Jesper og Jonatan.

Hos slaktern tar vi servelat
og biff, når vi behøver,
og så litt fleisk til løvemat,
for det er godt for løver.
Litt oksefett kan og gå an,
og så litt pølser dann og vann.
Men ellers så tar vi så lite vi kan,
både Kasper og Jesper og Jonatan.

Og kommer vi til bakerens hus,
vi røver ikke mye -
litt brød og kaker og litt brus,
og så litt drops for bryet.
Så hender det at Jonatan
vil ha en pepperkakemann,
men ellers så tar vi så lite vi kan,
både Kasper og Jesper og Jonatan.

(Ja, det gjør vi det.)

Barbermester-vise

Jeg klipper og barberer og friserer dagen lang.
Men aller mest jeg liker best musikk og visesang.
I Kardemomme byorkester er jeg første mann,
og spiller på min klarinett så ofte som jeg kan.

Og når Tobias kommer med det lange skjegget sitt,
så blander jeg litt såpevann og vasker skjegget litt.
Og så mens skjegget tørker tar jeg klarinetten fram,
og setter meg ved siden av, og spiller litt for ham.

Å spille er min størst lyst, det gjør jeg dagen lang,
og klipper mens jeg synger min barberermestersang.
Jeg klipper hår og klipper skjegg, det går så fint og lett
fordi jeg synger sangen min, og spiller klarinett.

